

Traktor och motorredskap 2012

Gäller från 2012-04-01

Innehåll

Försäringsgivare	3
Begreppsförklaringar	3
Fordonsklasser	4
Verksamheter	4
Viktigt om brandfarliga miljöer	4
Viktigt om årlig brandskydds kontroll	4

1 Försäkringsformer och giltighetsområde.....5

11 Försäkringsformer	5
12 Giltighetsområde	5
13 Självriser	5
14 Hyrt eller lånat oregistrerat fordon	5
2 Trafikförsäkring	6
21 Omfattning	6
22 Självrisk	6
3 Kaskoförsäkring	7
32 Vagnskadeförsäkring	8
33 Brandförsäkring	9
34 Glasrutförsäkring	9
35 Stöldförsäkring	9
37 Värderings- och ersättningsregler för kaskoförsäkring	10
4 Rättsskyddsförsäkring - fordon	12
41 Vem försäkringen gäller för	12
42 Vilka tvister försäkringen gäller för	12
43 Vilka brottmål försäkringen gäller för	12
44 Val av ombud eller försvarare	12
45 Vilka kostnader försäkringen ersätter	12
46 Självrisk och högsta ersättningsbelopp	13
47 När försäkringen gäller	13
48 Geografisk omfattning	13
49 Återkrav	13
5 Försäkring för avställt fordon	13
7 Avbrottsförsäkring	14

Tilläggsförsäkringar och särskilda villkor 15

A Maskinskadeförsäkring	15
A1 Försäkringen gäller för	15
A2 Försäkringen gäller inte för skada eller fel	15
A3 Säkerhetsföreskrifter	15
A4 Åldersavdrag	15
A5 Högsta ersättning	16
A6 Självrisk	16
B Lyftansvarsförsäkring	16
B1 Försäkringen gäller för	16
B2 Försäkringen gäller inte för	16
B3 Försäkringsskyddet inträder	16
B4 Högsta ersättning	16
B5 Självrisk	16
C Maskinentreprenör	16
C1 Egendomsförsäkring	16
C2 Ansvarsförsäkring	18
C3 Transportansvarsförsäkring för grovkörslor	23
C4 Rättsskyddsförsäkring - verksamheten	24

Särskilda bestämmelser utöver vad som sägs i Allmänna Villkor Konsument.....28	
Framkallande av försäkringsfall	28
Försäkringsförmedlares medverkan	28
Överlåtelse av fordran till Trafikförsäkringsföreningen	28
Anmälan av skada	28
Tvist om egendomsvärde	28
Dammgenombrott	29
Skada vid krig eller liknande händelser	29

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Dina Försäkring AB, Box 2372, 103 18 Stockholm. Det är det lokala Dina-bolag som utfärdat försäkringsbrevet och som är verksamt inom det område där risken är belägen, som administrerar försäkringen och som i första hand ska kontaktas i alla frågor som rör försäkringen. Bolagets namn, adress och telefonnummer framgår av ditt försäkringsbrev.

Begreppsförklaringar

Avbrottsersättning

Ersättning för tid försäkrat fordon inte kunnat brukas.

Basbelopp

Med basbelopp avses prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. I försäkringsvillkoren avses det prisbasbelopp som gällde för januari månad det år skadan hände.

Fordonsklass

Indelning av fordon i olika klasser.

Försäkringstagare

Den som har avtal om försäkring med oss.

Försäkrad

Var och en till vars förmån försäkring gäller enligt försäkringsavtal.

Försäkringsfall

Skada eller annan händelse som omfattas av försäkringen.

Karens

Avser den tid direkt efter skadetillfället då ersättning för avbrott inte lämnas.

Marknadsvärde

Egendomens värde i allmän handel omedelbart före skadan.

Nedsättning av ersättning

Om försäkringstagaren/brukaren inte uppfyllt de säkerhetsföreskrifter som krävs eller har lämnat felaktiga uppgifter vid försäkringens tecknande kan ersättningen minskas.

Nypris

Det pris fordonet inklusive försäkrad utrustning kostade då det köptes som nytt.

Självrisk

Del av skadekostnad som den försäkrade vid varje skada själv svarar för. Självrisken dras från skadeersättningen. Den valda självrisken kallas för grundsjälvrisk. Utöver den kan förhöjda självrisker finnas. Vid trafikförsäkring återkrävs den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisken.

Stilleståndsersättning

Skadeståndsrättslig ersättning av vållande part för kostnad som uppstår då försäkrat fordon inte kunnat brukas.

Svenska Brandskyddsföreningen SBF

Försäkringsbranschens gemensamma brandskyddsbestämmelser utges av SBF. SBFs krav är en del av säkerhetsföreskrifterna i brandförsäkringen.

Säkerhetsföreskrift

Föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller därmed jämställd person.

Fordonsklasser

Den fordonsklass som gäller för din försäkring anges i försäkringsbrevet.
I nedanstående definitioner anger siffrorna den fordonsklass premien beräknats efter.

Fkl	Benämning
70	Traktor
71	Terrängvagnar och transporterande motorredskap
72	Motorredskap
73	Efterfordon

Verksamheter

Av ditt försäkringsbrev framgår det inom vilken verksamhet ditt fordon huvudsakligen används. Kontrollera att angiven verksamhet stämmer med den verkliga.

Jordbruk	Fordon som används inom eget jordbruk
Skogsbruk	Fordon som används inom eget skogsbruk
Skogsentreprenad	Fordon som hyrs ut med förare inom skogsbruk
Entreprenadverksamhet	Fordon som hyrs ut med förare (ej skogsbruk)
Egen verksamhet	Fordon som används inom egen verksamhet och som ej hyrs ut
Yrkesmässig uthyrning	Fordon som hyrs ut utan förare
Privatbruk	Fordon som används för privat bruk

Viktigt om brandfarliga miljöer

Det framgår av ditt försäkringsbrev om fordonet får användas i brandfarlig miljö. Med brandfarlig miljö avses dels brandfarliga miljöer såsom skog, sågverk, brädgårdar, färglager, petroleum- och kemiska industrier, soptipp, värmeverk och dels hantering av brandfarligt material såsom flis, torv, trä, papper, kol, pellets, petroleumprodukter etc. För fordon värda mer än 15 basbelopp krävs att fordonet är utrustat med sprinkler i dessa miljöer.

Viktigt om årlig brandskyddskontroll

Alla fordon som försäkras enligt detta villkor ska brandskyddskontrolleras årligen. Efter brandskada ska protokoll som inte är äldre än 14 månader kunna visas. Fordon som inte behöver genomgå årlig brand- och säkerhetskontroll är

- jordbruksmaskiner
- mobilkranar
- eltruckar med lastkapacitet understigande 1500 kg
- fordon med vikt understigande 600 kg tjänstevikt eller värde understigande två basbelopp.

1 Försäkringsformer och giltighetsområde

11 Försäkringsformer

Motorfordonsförsäkring består av en eller flera av följande försäkringsformer:

- a) trafikförsäkring
- b) vagnskadeförsäkring
- c) brandförsäkring
- d) glasrutförsäkring
- e) stöldförsäkring
- f) rättsskyddsförsäkring – fordon
- g) avbrottsförsäkring
- h) maskinskadeförsäkring
- i) lyftansvarsförsäkring
- j) egendomsförsäkring för verksamhet
- k) oljeskadeförsäkring – egen egendom
- l) försäkring för förarens egendom
- m) ansvarsförsäkring för verksamhet
- n) oljeskadeförsäkring – annans egendom
- o) transportansvarsförsäkring - grovkörslor
- p) rättsskyddsförsäkring för verksamhet

Försäkringsformerna b) - e) och h) är kaskoförsäkring. Försäkringsformerna h) - p) är tilläggsförsäkringar.

Det framgår av försäkringsbrevet vilka försäkringsformer som ingår i avtalet.

12 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i Norden. Trafikförsäkringen gäller dock alltid i hela världen enligt trafikskadelagen (TSL) för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

13 Självriser

Om flera skador uppstår vid samma skadetillfälle och om ersättning ska betalas genom flera försäkringsformer, eller genom flera av försäkringstagarens försäkringar i Dina Försäkringar gäller försäkringen med en självrisk – den högsta.

Vid samtidig skada på dragfordon och tillkopplat släp gäller försäkringen med en kaskosjälvrisk - den högsta.

Trafik- och rättsskyddssjälvrisk betalas alltid utöver denna självrisk.

Om försäkringstagaren har flera fordon försäkrade i Dina Försäkringar och dessa skadas vid samma tillfälle genom brand-, stöld- eller glasskada, genom skadegörelse orsakad av annan person eller annan yttre olyckshändelse gäller försäkringen med högst två grundsjälvriser.

14 Hyrt eller lånat oregistrerat fordon

Om försäkringstagaren, i samband med skada, reparation eller service av försäkrat oregistrerat fordon, lånar eller hyr ett likvärdigt fordon gäller försäkringen även för detta i högst 14 dagar. Försäkringen gäller med samma omfattning och med samma villkor som för försäkrat fordon.

Vid skada på det lånade eller hyrda fordonet måste försäkringstagaren visa att det ordinarie fordonet inte kunnat användas.

14.1 Försäkringen gäller inte om ersättning till någon del kan utgå från annan försäkring eller garanti.

2 Trafikförsäkring

21 Omfattning

211 Trafikförsäkringen gäller enligt reglerna i trafikskadelagen för person- eller sakskada, som är en följd av trafik med fordonet. Trafikförsäkringen ersätter skador upp till 300 miljoner kronor.

Enligt trafikskadelagen kan ersättning inte lämnas för skada på fordonet eller egendom som transporterats med fordonet. Skadad förare eller passagerare kan få ersättning upp till 1/2 basbelopp för samtidigt skadade kläder och andra tillhörigheter som bars vid skadetillfället. Denna utvidgade ersättningsrätt gäller inte värdeföremål som t ex kameror, smycken, ringar och inte heller pengar eller värdehandlingar. Skada utanför Sverige som inte omfattas av trafikskadelagen regleras enligt skadelandets lagstiftning.

211.1 För ej trafikförsäkringspliktiga fordon gäller försäkringen för skada i följd av trafik med fordonet i den mån skadeståndsskyldighet enligt gällande rätt kan åläggas försäkringstagaren eller den som med hans medgivande brukat fordonet. Högsta ersättningsbelopp per skadehändelse är 10 miljoner kronor. Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom. Skada på föraren av det försäkrade fordonet ersätts enligt reglerna i Trafikskadelagen endast under förutsättning att detta brukats med försäkringstagarens medgivande.

212 Vid skada på egendom kan ersättning minskas (jämkas) om den som drabbats av skadan varit medvållande, d v s själv haft skuld i att skadan hänt. Oavsett detta betalar försäkringen full ersättning upp till 1/4 basbelopp. För den del av skadan som överstiger 1/4 basbelopp minskas ersättningen enligt reglerna i trafikskadelagen.

Denna utvidgade ersättningsrätt gäller inte

a) vid skada på

- motordrivet fordon
 - fordon som är kopplat till motordrivet fordon
 - spårbundet fordon
 - egendom som transporteras med sådana fordon som nämns ovan
 - egendom som tillhör försäkringstagaren själv eller det försäkrade fordonets brukare eller förare
- b) om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.

213 Den försäkrade ska omedelbart meddela bolaget om han krävs på skadestånd och kravet leder till rättegång. Bolagets anvisningar ska följas. Om försäkringen gäller för skadan betalar bolaget den försäkrades rättegångskostnader i den utsträckning de är skäliga och överensstämmer med bolagets intresse i rättegången.

214 Det är inte bindande för bolaget om den försäkrade utan bolagets tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsanspråk eller betalar ersättning. Bolaget är inte heller bundet av domstolsdom, om den försäkrade inte fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 213.

215 Försäkringstagaren ska på vår begäran utnyttja sin avlyftningsrätt för att återbetala mervärdesskatt som utbetalats till skadelidande.

22 Självrisk

221 Trafikförsäkringen gäller med självrisk om detta anges i försäkringsbrevet eller i försäkringsvillkoren. Om mer än en självrisk gäller vid samma skada sammanläggs självriskbeloppen.

222 Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk av 20 % av basbeloppet

- a) om föraren fört fordonet utan att ha det körkort/förarbevis som krävs eller inte uppnått den ålder som krävs för att föra fordonet, eller
- b) vid otillåten övningskörning, eller
- c) om föraren vid skadetillfället brutit mot gällande arbetstidsregler, vilotidsregler eller kör- och vilotidsregler. eller
- d) om strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft visar att föraren
 - gjort sig skyldig till rattfylleri
 - varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel än alkohol, eller
 - orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

Denna självrisk tillämpas inte vid rattfylleri eller påverkan av annat berusningsmedel än alkohol om det framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Dessutom har bolaget rätt att av skadevållaren återkräva belopp enligt bestämmelserna i Trafikskadelagen.

224 Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk om 20 % av basbeloppet om föraren vid transport av farligt gods saknar gällande "intyg om utbildning av förare av fordon som transporterar ADR-gods" och då skada orsakats av godset. Sådant intyg (s k ADR-intyg) fordras vid inrikes och utrikes transport av farligt gods i

- tank eller tankcontainer om 3 kubikmeter eller mer
- behållare eller kärl om 450 liter eller mer och då den sammanlagda volymen av behållare/kärlen uppgår till 3 kubikmeter eller mer.

225 Vid skador i samband med snöröjning där antalet skadefall inte kan konstateras, är självriskan 20 % av skadekostnaden per entreprenad/uppdrag, dock lägst 10 % av basbeloppet och högst 1 basbelopp.

226 För fordon utrustat med kran gäller trafikförsäkringen med en extra självrisk på 50 % av basbeloppet vid förflyttning med hängande last eller utskjuten bom/mast.

227 Trafikförsäkringen gäller med en extra självrisk på 20 basbelopp vid kollision med luftfarkost eller delar till sådan.

Självrisk enligt 221-227 tillämpas inte

- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan fordonet var stulet/tillgripet
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- om dels försäkringstagaren kan bevisa att annan person än han själv eller föraren vållat skadan eller att skadan orsakats genom bristfällighet på annat motordrivet fordon dels det inte visas att försäkringstagaren eller föraren är medvållande eller att bristfällighet på det egna fordonet har medverkat till skadan.

228 Försäkringstagaren ska efter krav från bolaget betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk.

Bolaget får dock av fysisk person för en och samma skada inte kräva mer än 10 % av basbeloppet. Detta gäller även om summan av gällande självrisker enligt 221-227 är högre.

229 Bolaget kan till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald självrisk för trafikförsäkring.

3 Kaskoförsäkring

Kaskoförsäkring är vagnskade-, brand-, glasrute-, stöld- och maskinskadeförsäkring. Det framgår av försäkringsbrevet vilka försäkringsformer som ingår i avtalet.

311 Försäkrad egendom

- a) Fordonet.
- b) Utrustning i eller på fordonet om den hör till fordonet och kan anses vara normal för ett fordon av samma slag och användningssätt som det försäkrade. Mobiltelefon, GPS eller andra tillbehör för data-, ljud-, text- eller bildöverföring som inte är fast monterade i fordonet ersätts inte. Fast monterad utrustning till dessa ersätts (t ex hållare, kablage). Lagringsmedia som till exempel cd-skivor, usb-minnen ersätts inte.
- c) Avmonterad fordonsdel eller redskap om ingen annan del monterats i dess ställe.
- d) Avmonterad fordonsdel eller redskap, om annan del eller redskap monterats i dess ställe. Redskap ska uteslutande vara tillverkade för att användas av, och höra till, försäkrat fordon. Endast ett redskap av varje sort eller typ ersätts. Försäkringen omfattar även,
 - redskapsvagn hörande till det försäkrade fordonet
 - farmartank (cistern mellan 500 och 10 000 liter) upp till 20 000 kronor
 - låsutrustning upp till 10 000 kronor
 - verktyg och förbrukningsartiklar för fordonets omedelbara drift och underhåll upp till 10 000 kronor.Den sammanlagda ersättningen för egendom enligt d) är högst 50 000 kronor. Beloppet för egendom enligt d) kan höjas och framgår då av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller inte vid skada på efterfordon eller efterredskap som är speciella för lantbruk, till exempel redskap för besprutning, jordbearbetning, sådd eller skörd.

Försäkringen omfattar inte heller drivmedel eller reservdelar.

312 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast försäkringstagarens intresse. Är det försäkrade fordonets civilrättslige ägare annan än försäkringstagaren utgår ingen ersättning för skador på eller förlust av fordonet. Har fordonet köpts på avbetalning eller kredit har bolaget rätt att lämna ersättning till säljaren. Sådan ersättning lämnas högst med säljarens återstående fordran enligt reglerna i konsumentkreditlagen eller lagen om avbetalningsköp mellan näringsidkare med flera. Om försäkringstagaren hyrt fordonet har bolaget rätt att lämna ersättning till ägaren.

313 Försäkringen gäller inte vid skada

- a) om fordonet tagits i anspråk för militärt ändamål
- b) som skett under tävling med fordonet eller träning för sådan tävling
- c) som kan ersättas av annan eller genom annan försäkring.

314 Säkerhetsföreskrifter för kaskoförsäkring

Ersättning vid skada kan sättas ned

- om föraren fört fordonet utan att ha det körkort/förarbevis som krävs eller inte uppnått den ålder som krävs för att föra fordonet, eller
 - vid otillåten övningskörning, eller
 - om föraren brutit mot gällande arbetstidsregler, vilotidsregler eller kör- och vilotidsregler eller
 - om försäkringstagaren gjort sig skyldig till rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel än alkohol eller orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet. Nedsättning sker inte om han kan göra sannolikt att skadan uppkommit oberoende av detta
 - om annan än försäkringstagaren fört fordonet under sådana förhållanden som anges i a), b), c) och d). Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan göra sannolikt att han inte insett eller bort inse detta eller att han gjort vad han kunnat för att förhindra körningen
 - om försäkringstagaren efter skadetillfället men innan blodprov tagits, intagit alkohol eller annat berusningsmedel.
- Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

32 Vagnskadeförsäkring

321 Försäkringen gäller för skada

- genom trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller uppsåtlig skadegörelse av tredje man.
- under fordonets transport på annat transportmedel.
- på fordonet som plötsligt och oförutsett orsakats av sådant monterat aggregat eller arbetsredskap som kan anses vara normalt för fordonet i fråga.
- på bom/mast/jibb som uppkommit plötsligt och oförutsett. Skada som bom/mast/jibb orsakar på fordonet ersätts också.
- på snöplog, sandnings- eller saltningsaggregat även om redskapen tillhör annan än försäkringstagaren och under förutsättning att ersättning inte kan betalas ur annan försäkring.

322 Försäkringen gäller inte för skada

- på fordonsdel med konstruktions-, fabriktions- eller materialfel, om skadan orsakats av felet
- som består i slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll
- genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Skada som uppstått som en direkt och omedelbar följd av händelse som anges i 321 betalas dock
- på borrkrona
- som avses i 331, brandförsäkring eller 351, stödförsäkring.

323 Säkerhetsföreskrifter för vagnskadeförsäkring

- Avställt fordon eller fordon med meddelat eller inträtt körförbud får inte brukas i annan omfattning än vad lagar och förordningar tillåter.
- Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet.
- Fordonets maxgränser för axel-/boggitryck, bruttovikt, lyftkapacitet eller drag-/brytkraft får inte överskridas.
- Vid lyft ska samtliga stödbalkar vara helt utdragna och stödbenen ansatta. Förflyttning med hängande last eller utskjuten bom/mast eller jibb får inte ske.
- Innan fordonet framförs eller används på isbelagt vatten, snö, mjuka marker, till exempel kärr, myr eller mosse, ska föraren förvissa sig om att isen eller marken har tillräcklig bärighet.
- Vid färd eller arbete på fartyg, pråm, ponton eller liknande ska föraren förvissa sig om att fordonet kan arbeta och framföras på ett betryggande sätt.
- Fordonet ska uppfylla lagstadgade krav på fordonsutrustning (t ex mönsterdjup, bromsar, belysning etc).
- Utrustning och tillbehör till fordonet ska vara monterat och använt enligt fabrikantens anvisningar.

Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

324 Självriskens framgång av försäkringsbrevet. Vid uppsåtlig skadegörelse av tredje man är självriskens densamma som vid stöld.

I följande fall tillkommer en extra självrisk, utöver grundsjälvrisk, på 50 % av basbeloppet vid skada som uppstått genom kollision i höjddled.

- vid skada som uppstått genom kollision i höjddled.
- vid skada på fordon utrustat med tipp som framförts när tippen inte varit helt nedfälld i körsläge.
- vid skada som orsakats av att föremål, som normalt inte bearbetas, kommit in i fordonet.

33 Brandförsäkring

331 Försäkringen gäller för skada

- a) genom brand, åskslag eller explosion.
- b) på elektriska kablar genom kortslutning samt direkt uppkomna följdskador på elektriska komponenter.

Anmärkning

Med brand avses eld som kommit lös. Med kabel avses isolerad ledning mellan strömkälla och komponent/förbrukare. Med kortslutning menas överledning mellan kabel och annan ledare som normalt inte är i kontakt med varandra.

332 Försäkringen gäller inte för skada

- a) på motor, ljuddämpare, däck och slangar genom explosion i dessa
- b) genom trafikolycka, även om skadan uppkommit som en följd av brand, åskslag, explosion eller kortslutning.

333 Säkerhetsföreskrifter för brandförsäkring

1. Anordning som används för att värma eller torka fordonet eller del av fordonet ska vara godkänd för detta ändamål av Statens Provningsanstalt, Sprängämnesinspektionen eller SEMKO AB. Fabrikantens anvisningar ska följas.
2. Föreskrifter som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet i regel förvaras ska iakttas.
3. Elektriska kablar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade.
4. Svetsningsarbete får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits såsom friläggning och demontering av brännbart material.
5. Fordonet ska vara utrustat med huvudströmbrytare. Strömmen ska brytas när fordonet lämnas utan tillsyn samt vid reparation, service och rengöring.
6. Anordning avsedd att stänga av fordonets funktioner och system ska vara lätt åtkomliga utifrån.
7. Fordonet ska vara utrustat med minst en handbrandsläckare av lägst klass 34A 183B eller 27A 183BC.
8. Fordonet ska uppfylla reglerna om brandskydd enligt försäkringsbranschens bestämmelser i SBF 127. Dessa kräver fast monterat sprinklersystem för fordon i brandfarlig miljö.
9. Fordon som är utrustat med fast sprinklersystem ska låta revisionsbesiktiga detta årligen av behörig.
10. Förare eller brukare ska vara utbildad i användning av släckningsutrustningen.
11. Fordonet ska hållas tillfredsställande rent för att förhindra uppkomst av brand.
12. Fordonet ska brandskyddskontrolleras årligen. Efter brandskada ska protokoll som inte är äldre än 14 månader kunna visas. Detta krav gäller inte för mobilkranar, eltruckar med lastkapacitet understigande 1500 kg och fordon med totalvikt under 600 kg eller värde understigande 2 basbelopp samt jordbruksfordon.
13. Traktor och skördetröska levererad efter 2003-01-01 ska vara utrustad med elmanövrerad huvudströmbrytare.

Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

334 Vid varje skadetillfälle tillämpas i försäkringsbrevet angiven självrisk.

34 Glasrutförsäkring

341 Försäkringen gäller för skada som består i att vind-, sido-, bak- eller takruta genombrutits, spräckts eller krossats.

342 Försäkringen gäller inte för skada som skett när fordonet kolliderat, vält eller kört av vägen (ersätts genom vagnskadeförsäkring).

343 Vid varje skadetillfälle tillämpas i försäkringsbrevet angiven självrisk.

35 Stödförsäkring

351 Försäkringen gäller för skada

- a) genom stöld eller rån
- b) genom tillgrepp
- c) genom försök till sådana brott.

Förlust av fordon ersätts om fordonet inte kommit tillrätta inom en månad efter den dag bolaget fått komplett skriftlig skadeanmälan samt övriga handlingar och nycklar som är nödvändiga för skadans reglerande.

Vid stöld av försäkrad utrustning enligt 311 b) krävs att utrustningen är fast monterad på fordonet eller förvarad i detta.

Vid stöld eller försök till stöld av utrustning för överföring av bild och ljud, till exempel fast monterad anläggning för radio, musik, telefoni, system för data, tv, video samt navigering, är ersättningen för denna begränsad till 1 basbelopp.

Anmärkning

Begreppet **stöld** är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör annan person i avsikt att t ex behålla eller sälja det. **Rån** innebär att någon med våld eller med hot om våld tar något.

Tillgrepp av fortskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det. Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp. Det är i stället **olovligt brukande**, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som han redan har i sin besittning. Försäkringen gäller då inte. Av samma skäl gäller försäkringen inte heller vid bedrägeri- eller försäkringsbrott, t ex om en hyrd bil inte återlämnas.

352 Försäkringen gäller inte för skada genom tillgrepp eller för skada som uppkommit vid försök till sådant brott som orsakats av person som tillhör samma hushåll som fordonsägaren eller är anställd hos försäkringstagaren.

353 Säkerhetsföreskrifter

1. När fordonet lämnas ska försäkrad egendom enligt 311 b), c) och d), som finns i fordonet, vara inlåst i detta.
2. Avmonterad fordonsdel eller utrustning enligt 311 b), c) och d), som inte förvaras i fordonet, ska vara inlåst i utrymme, som endast disponeras av försäkringstagaren. Föremål, som på grund av storlek, användning eller liknande inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, ska vara fastlåsta med kätting och lås av lägst klass 3.

Om dessa föreskrifter inte följts gäller följande i stället för vad som sägs i Allmänna Villkor Konsument: Vid annan skada än sådan som uppstått vid stöld av eller tillgrepp av hela fordonet sätts ersättningen normalt ned 50 %. I allvarliga fall kan nedsättningen bli högre, till och med så att ersättningen helt faller bort. Detta gäller till exempel när egendomen, trots uppenbar stöldrisk, lämnats utan den tillsyn eller annan åtgärd som är rimlig med hänsyn till omständigheterna. I vissa fall kan nedsättningen bli lägre än 50 %. Vid ringa försummelse blir det normalt ingen nedsättning.

354 När fordonet lämnas ska det vara låst med godkänt stöldskydd. Stöldskydd ska vara rekommenderat av Svenska Stöldskyddsföreningen.

Nycklar till fordon och stöldskydd ska förvaras aktsamt och får inte förvaras i fordonet eller i omedelbar anslutning till fordonet. Fordon med elektronisk startspärr (immobilizer) ska ha denna aktiverad.

Motorredskap och terrängmotorfordon som väger (tjänstevikt) upp till och med 2000 kg och som vid skadetillfället är yngre än 10 år ska antingen, vara utrustat med elektronisk startspärr, förvaras inlåst eller vara låst med lås av lägst klass 3. Förvaras fordonet på släpvagn ska även denna vara låst med dragskolås, lägst klass 3 eller vara fastlåst med kätting och lås av lägst klass 3.

Fordon som hyrs ut ska vara utrustat med aktiverad spårningsutrustning som möjliggör spårning av fordonet.

Släpvagn och efterfordon ska vara låst med godkänt släpvnagslås när den är kopplad till dragfordonet. Är den frikopplad ska den vara låst med godkänt släpvnagslås eller med kätting och lås av lägst klass 3.

Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

355 Har fordonet dold spårsändarutrustning i funktion vid skadetillfället, som möjliggör att fordonet kan återfinnas tillämpas ingen grundsjälvrisk vid stöld eller tillgrepp av hela fordonet.

Har fordonet elektronisk startspärr i funktion vid skadetillfället tillämpas ingen grundsjälvrisk vid stöld eller tillgrepp av hela fordonet.

Är fordonet vid skadetillfället låst med godkänt släpvnagslås eller med kätting och/eller lås av lägst klass 3, ersätts skadan utan grundsjälvrisk vid stöld eller tillgrepp av hela fordonet

37 Värderings- och ersättningsregler för kaskoförsäkring

371 Ersättning lämnas med högst det belopp som motsvarar skadan, värderad enligt nedanstående bestämmelser.

372 Bolaget har rätt att avgöra om fordonet ska repareras, om det ska ersättas med likvärdigt fordon eller om skadan ska betalas kontant. Om begagnad likvärdig utbytesdel finns att tillgå ska sådan användas vid reparation.

Vid stöld av utrustning som inte ingår i fordonets seriemässiga utförande ska inköps- eller åtkomsthandling uppvisas och sändas in till oss. Kan sådan handling inte visas, lämnas i regel ingen ersättning.

Beräkning av kontant ersättning grundar sig på fordonets värde i allmänna handeln omedelbart före skadan. Dessa regler gäller på motsvarande sätt vid skada på del av fordonet eller på utrustning. Bolaget har rätt att anvisa inköpsställe.

3721 Om marknadsvärdet inte kan fastställas görs ålders-/slitageavdrag (i procent) från kostnad för ny likvärdig utrustning enligt följande för:

- musik-, kommunikations- och annan elektronisk utrustning med 10 % per år.
- fordonsbatterier med 20 % per år.
- verktyg och redskap såsom, skopor, hydraulhammare, pallgafflar och liknande, med 10 % per år.

Om skadan skett inom ett år efter att det togs i bruk som fabriksnytt lämnas full ersättning. Högsta avdrag är 80 %.

373 Bolaget betalar inte

- a) kostnad för förbättring eller förändring av fordonet, som gjorts i samband med att skadan reparerats
- b) merkostnad som beror på att bolagets anvisningar om inköpsställe enligt 372 inte inhämtats eller inte följts
- c) merkostnad för lackering som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet. Kostnad för varumärkes- eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext betalas dock. Motivlack ersätts inte.
- d) eventuell värdeminskning efter reparation på grund av skada
- e) merkostnad genom reparationsarbeten på övertid eller genom att reservdelar fraktas på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inte bolaget särskilt godkänt merkostnaden
- f) normalt slitage när fordonet används i samband stöld eller annat tillgrepp
- g) mervärdesskatt när försäkringstagaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.

375 Bolaget övertar äganderätten till fordon eller delar som ersatts om inte annat överenskommit.

376 Om skada på fordonet är ersättningsbar, betalas också nödvändig bärgning från skadeplatsen till närmaste verkstad som kan reparera fordonet. Har skadan skett utomlands betalas också transport till närmaste reparationsverkstad i Sverige, om bolaget anser att detta är nödvändigt för att utföra reparationen.

Om stöldförsäkrat fordon återfinns på annan ort än där det tillgripits, betalas försäkringstagarens skäligena kostnader för hämtning av fordonet. Om det finns särskilda skäl kan bolaget ombesörja hämtningen. Bolaget avgör om transport till annan ort än hemorten kan betalas.

Bolaget betalar de skäligena bärgnings- och transportkostnader som, tillsammans med fordonsskadan, överstiger den självrisk som gäller för respektive försäkringsmoment.

Bärgning av vagnskadeförsäkrat fordon efter dikeskörning eller motsvarande betalas även om fordonet inte skadats. Gällande vagnskadesjälvrisk avdrages.

377 Förlust eller olägenhet på grund av att fordonet inte kunnat användas betalas endast om bolaget särskilt åtagit sig detta enligt försäkringsavtalet.

Dina Försäkringar Skadejour har
öppet alla dagar dygnet runt.
Behöver du hjälp, ring

020-120 00 25

Du får snabb och effektiv hjälp.

Vid behov av hjälp utomlands
ska du kontakta SOS
International i Köpenhamn,
tfn int + 45 70 10 50 50
fax int + 45 70 10 50 56
e-post sos@sos.dk

4 Rättsskyddsförsäkring - fordon

41 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för det försäkrade fordonets ägare, brukare och förare (de försäkrade) i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som brukat fordonet utan lov.

42 Vilka tvister försäkringen gäller för

421 Försäkringen gäller för tvist som kan prövas av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Försäkringen gäller också i resningsmål, dock endast om resning beviljas.

422 Försäkringen gäller inte:

- för tvist som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3 § första stycket rättegångsbalken (s k småmål). Detta undantag ska dock ej tillämpas vid tvist på grund av försäkringsavtalet
- för uthyrare i tvist som avser fordran eller annat anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av fordonet
- för tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av gärning, där kostnaderna för brottmål inte kan ersättas enligt 43
- för tvist där den försäkrade inte har befogat intresse av att få saken prövad.

43 Vilka brottmål försäkringen gäller för

431 Försäkringen gäller för brottmål om den försäkrade misstänks eller åtalas för

- brott för vilket inte stadgas strängare straff än böter, t ex vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död samt
- vållande till kroppsskada eller sjukdom.

432 Kan den, som åtalats för grov vårdslöshet i trafik eller grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftvägande dom visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

433 Försäkringen gäller inte för brottmål då misstanke om brott eller åtal till någon del avser:

- rattfylleri
- påverkan av annat berusningsmedel än alkohol
- olovlig körning
- hastighetsöverträdelse enligt trafikförordningen
- körning mot rött ljus enligt trafikförordningen.

44 Val av ombud eller försvarare

441 För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud eller försvarare som är lämplig med hänsyn till de krav som ställs på ett ombud enligt det lands lag där processen drivs och antingen vara

- a) advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå eller
- b) annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

442 Bolaget har vid sin bedömning av ombuds lämplighet enligt sista punkten möjlighet inhämta ett rådgivande yttrande från Försäkringsförbundet. Ansökan om rådgivande yttrande om ombuds lämplighet kan även göras av ombudet eller den försäkrade. Om bolaget inte anser ett ombud lämpligt kan ombudet eller den försäkrade begära överprövning av beslutet hos Försäkringsförbundets nämnd för Rättsskyddsfrågor.

443 Vid tvist om skäligheten av arvode och övriga kostnader mellan ledamot av Sveriges Advokatsamfund, eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, och bolaget ska prövning ske hos Ombudskostnadsnämnden. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning. Övriga ombud och försäkrad har rätt att begära prövning av skäligheten i arvode och övriga kostnader hos Försäkringsförbundets nämnd för Rättsskyddsfrågor. Ombudet och försäkrad förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

444 I tvist eller mål som handläggs utomlands måste den försäkrade anlita ombud eller försvarare som bolaget bestämmer.

45 Vilka kostnader försäkringen ersätter

451 Den försäkrade bör i första hand anlita rättshjälp respektive offentlig försvarare eftersom bolaget inte betalar kostnader som kan eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel om ansökan gjorts.

452 Den försäkrade kan få ersättning för kostnader enligt 452 a) - f) om de är nödvändiga och skäligen och om de inte kan betalas av motpart eller staten. Det innebär bl a att bolaget inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten eller annan.

- a) Ombuds och försvarares arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen.
- b) Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud eller att Allmänna Reklamationsnämnden funnit det uppenbart att nämnden inte kan avgöra tvisten utan sådan utredning.
- c) Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- d) Expeditionskostnader i domstol.
- e) Rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols eller skiljemäns prövning av tvisten eller målet.
- f) Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt honom att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

453 Försäkringen lämnar inte ersättning för

- a) eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle eller andra omkostnader för någon av de försäkrade
- b) verkställighet av dom, beslut eller avtal
- c) merkostnader som uppstår om den försäkrade anlitar flera ombud/försvarare eller byter ombud/försvarare
- d) ersättning till skiljemän.

46 Självrisk och högsta ersättningsbelopp

461 Vid varje skadetillfälle tillämpas i försäkringsbrevet angiven självrisk.

462 Bolaget betalar vid varje tvist eller brottmål högst 5 basbelopp.

En tvist anses föreligga om två eller flera av de försäkrade står på samma sida. Även om försäkrad har flera tvister ska de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

47 När försäkringen gäller

471 Rättsskydd lämnas om försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år. Anmälan ska ske senast inom tre år från tvistens uppkomst eller från det misstanke om brott delgivits försäkrad.

48 Geografisk omfattning

Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i händelse eller omständighet som visas ha inträffat inom Norden.

49 Återkrav

I den mån ersättning lämnats på grund av försäkringen, inträder bolaget i den försäkrades rätt mot motparten eller staten.

5 Försäkring för avställt fordon

Försäkringen gäller endast i Sverige och då fordonet är avställt och inte brukas.

Avställningsförsäkring kan innehålla brand-, stöld-, glas-, rättsskydds- och vagnskadeförsäkring. Maskinskadeförsäkring och avbrottsförsäkring ingår ej. Skada till följd av trafikolycka omfattas ej.

För avställda fordon gäller samma säkerhetsföreskrifter och självrisiker som för påställda fordon.

7 Avbrottsförsäkring

71 Av försäkringsbrevet framgår om avbrott ingår, utökats eller valts bort.

72 Ersättning lämnas om fordonet inte kunnat användas på grund av ersättningsbar brand-, stöld-, vagn- eller maskinskada under förutsättning att gällande brand- stöld-, vagn- eller maskinskadeförsäkring eller maskinskadegaranti finns. Ersättning lämnas under förutsättning att kostnaden för skadan, exklusive avbrottskostnaden, överstiger gällande självrisk.

73 Ersättning lämnas inte om

- avbrott uppstått eller förlängts på grund av dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida
- försäkringstagaren får stilleståndsersättning från trafikförsäkring eller ersättning för inkomstförlust på grund av personskada, annat än om avbrottsersättningen är högre. I sådant fall betalas mellanskillnaden
- fordonet vid skadetillfället var avställt, belagt med körförbud eller om oregistrerat fordon inte var i bruk.

74 Avbrottsersättning uttryckt i procent av basbeloppet per arbetsdag. Som arbetsdag räknas helgfri måndag till fredag då fordonet inte kunnat användas. Driftstimmarna avser i försäkringsbrevet angivet antal timmar.

Ålder	0 - 3 år				4 - 7 år				> 7 år			
	< 500	501-2000	2001-3500	> 3500	< 500	501-2000	2001-3500	> 3500	< 500	501-2000	2001-3500	> 3500
Driftstimmar per år												
Tjänstevikt kg												
Upp till 5000	1,00	2,00	3,00	4,00	0,50	1,00	1,50	2,00	0,25	0,50	0,75	1,00
5001-10000	1,50	3,00	4,50	6,00	1,00	2,00	3,00	4,00	0,50	1,00	1,50	2,00
10001-15000	2,00	4,00	6,00	8,00	1,50	3,00	4,50	6,00	0,75	1,50	2,25	3,00
15001-20000	2,50	5,00	7,50	10,00	2,00	4,00	6,00	8,00	1,00	2,00	3,00	4,00
20001-25000	3,00	6,00	9,00	12,00	2,50	5,00	7,50	10,00	1,25	2,50	3,75	5,00
25001-30000	3,50	7,00	10,50	14,00	3,00	6,00	9,00	12,00	1,50	3,00	4,50	6,00
30001-40000	4,00	8,00	12,00	16,00	3,50	7,00	10,50	14,00	1,75	3,50	5,25	7,00
40001-50000	4,50	9,00	13,50	18,00	4,00	8,00	12,00	16,00	2,00	4,00	6,00	8,00
Över 50000	5,00	10,00	15,00	20,00	4,50	9,00	13,50	18,00	2,25	4,50	6,75	9,00

75 Karens räknas från och med första arbetsdagen efter skadedagen eller från och med första reparationsdagen om fordonet kunnat användas trots skadan.

Karensen är 1 arbetsdag vid första skadan. Vid därpå följande skada är karensen 5 arbetsdagar. Om ingen avbrottsersättning betalats de senaste 3 åren är karensen åter 1 arbetsdag för första skadan.

Vid stöld av fordonet tillämpas ingen karens, utan ersättning lämnas från och med första arbetsdagen efter skadedagen.

76 Ersättning lämnas under högst 30 arbetsdagar karenstiden oräknad. Repareras inte skadat fordon, lämnas ersättning för beräknad reparationstid, dock högst den tid som kan anses vara rimlig för anskaffande av likvärdigt fordon (högst 30 arbetsdagar).

Vid stöld av hela fordonet gäller att ersättning lämnas för den tid fordonet varit borta och för den tid som kan anses vara rimlig för att anskaffa ett likvärdigt fordon, eller för att reparera återfunnet fordon (högst 30 arbetsdagar).

77 Om utökat avbrott tecknats, räknas även lördag, söndag och helgdag som arbetsdag. Ersättning lämnas för högst 45 arbetsdagar.

Tilläggsförsäkringar och särskilda villkor

A Maskinskadeförsäkring

A1 Försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på försäkrat fordon och sådan fast monterad utrustning som kan anses vara normal för fordon av samma slag och fabrikat som det försäkrade.

Försäkringen betalar också kostnader, överstigande självrisk, för demontering eller annan undersökning som behövs för att fastställa om skadan eller felet täcks av försäkringen.

A2 Försäkringen gäller inte för skada eller fel

- som avses enligt 33 brand-, 35 stöld-, eller 32 vagnskadeförsäkring
- som består i slitage och förbrukning eller som orsakats av bristfälligt underhåll eller uppenbart felaktig reparationsåtgärd
- genom rost, frätning, kavitation eller genom sönderbränning av delar som normalt utsätts för upphettning
- som orsakats av sönderfrysning
- enbart på batterier
- skada på bränslesystem om skadan orsakats av kondensvatten eller annan förorening i bränslet
- för vilken leverantör eller annan är ansvarig på grund av kontrakt, garanti eller annat åtagande.

A3 Säkerhetsföreskrifter

- Fordonet ska underhållas och skötas enligt fabrikantens anvisningar
- Fordonet får inte utsättas för större belastning än vad som anges av fabrikanten
- Serviceåtgärder ska dokumenteras i servicebok
- Rekommenderade drivmedel och oljor ska användas
- Vid stationär drift ska motorvakt användas

Följs inte föreskrifterna kan ersättningen minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

A4 Åldersavdrag

För att fastställa skadade delars värde görs avdrag för ålder enligt följande tabell.

Antal driftstimmar	Åldersavdrag
0 - 1 000 timmar	0 %
1 001 - 1 500 timmar	15 %
1 501 - 2 000 timmar	20 %
2 001 - 2 500 timmar	25 %
2 501 - 3 000 timmar	30 %
3 001 - 3 500 timmar	35 %
3 501 - 4 000 timmar	40 %
4 001 - 4 500 timmar	45 %
4 501 - 5 000 timmar	50 %
5 001 - 5 500 timmar	55 %
5 501 - 6 000 timmar	60 %
6 001 - 6 500 timmar	65 %
6 501 - 7 000 timmar	70 %
7 001 - 7 500 timmar	75 %
7 501 - 8 000 timmar	80 %

Om fordonet är äldre än 7 år görs åldersavdrag med 80 procent på skadade delar oavsett antal driftstimmar.

För fordon som saknar timräknare görs istället åldersavdrag med 15 procent per år.

Maximal avskrivning 80 procent.

A5 Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp är fordonets marknadsvärde vid skadetillfället.

A6 Självrisk

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

B Lyftansvarsförsäkring

B1 Försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för egendomsskada, uppkommen vid lyft och kortare transport med försäkrat fordon, som den försäkrade är ersättningsskyldig för enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler eller enligt allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

B2 Försäkringen gäller inte för

- följskada
- ren förmögenhetsskada
- skada som omfattas av trafikförsäkring eller annan ansvarsförsäkring
- transport som omfattas av Lagen om inrikes vägtransport eller CMR-konventionen
- för skada, som omfattas av befintlig entreprenörsförsäkring för byggnadsföretag, såvida inte lagligt regressanspråk kan riktas mot oss.

B3 Försäkringsskyddet inträder

- då fordonets lyftanordning kopplats eller då pallgafflar placerats för arbetets omedelbara påbörjande och fortlöper,
- under lyftet och under eventuell kortare transport som ingår i lyftet samt upphör,
- så snart egendomen placerats på avsedd plats och befriats eller skulle kunna ha befriats från fordonets lyftanordning.

B4 Högsta ersättning

Skadad egendom ersätts med högst 150 kronor per kilo. Har inför lyftet avtalats enligt ASKOM 09 gäller försäkringen utan kilobegränsning. Högsta ersättningsbelopp vid ett och samma skadetillfälle är i bägge fallen 1 Mkr. För samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår är ersättningen begränsad till 2 Mkr.

B5 Självrisk

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

C Maskinentreprenör

För att full försäkring ska föreligga måste samtliga försäkringstagaren tillhöriga fordon som används i verksamheten ha tillvalet Maskinentreprenör hos Dina Försäkringar. I annat fall är vår ansvarighet begränsad till vad som svarar mot förhållandet mellan antalet försäkrade fordon och det totala antalet fordon.

Tillägget Maskinentreprenör består av

- C1 Egendomsförsäkring
- C2 Ansvarsförsäkring
- C3 Transportansvarsförsäkring
- C4 Rättsskyddsförsäkring

C1 Egendomsförsäkring

C1.1.1 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för egendom som försäkringstagaren äger eller disponerar enligt leasingkontrakt, hyr eller lånar. Följande egendom omfattas av försäkringen

- Inventarier och ledningar som inte är att anse som byggnad.
- Förbrukningsartiklar såsom slangar och smörjmedel.
- Reservdelar till försäkrat fordon.
- Verktyg och redskap.
- Utrustning för kontor och lagerlokal.
- Ritningar, arkivalier och datamedia.

När det gäller leasad, hyrd eller lånad egendom omfattas den bara av försäkringen om försäkringstagaren är ersättningsskyldig för den eller om denne i skriftligt avtal åtagit sig att försäkra den.

C1.1.2 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada inträffad på försäkringstagarens ordinarie kontor, depå för försäkrat fordon eller arbetsområde inom Norden.

C1.1.3 Försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom.

C1.1.4 Försäkringen gäller inte för skada

- genom förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort.
- genom stöld av drivmedel.
- som består i olovligt brukande, förskingring, olovligt förfogande eller bedrägeri.
- som består i förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion eller fortgående sprickbildning.
- orsakats av skadedjur, insekter, bakterier, virus eller smittoämnen,
- som består i erosion, kavitation, korrosion,
- som består i att information på datamedia blir obrukbar eller förloras till följd av
 - tillverkningsfel eller brist hos datamedia,
 - felhantering, felprogrammering eller liknande,
 - orsakats av datavirus, intrång av obehörig eller liknande,
- av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

C1.1.5 Säkerhetsföreskrifter

- Egendomen ska tas om hand på ett efter omständigheterna tillfredställande sätt så att den inte stjäls, går förlorad eller skadas.
- Bestämmelser i lag, annan författning eller föreskrift meddelad av myndighet som är till för att förhindra eller begränsa skada ska följas.
- Lämnade anvisningar från tillverkare, leverantör eller installatör ska följas.

C1.1.5.1 Säkerhetsföreskrifter för stöld

Egendomen ska förvaras på försäkringsställe i godkänd låst lokal, i bostaden eller förvaras på annat minst lika säkert sätt, när den inte hålls under uppsikt.

Försäkringsställe är det kontor, annan byggnad och område utifrån vilken företagets verksamhet huvudsakligen bedrivs. Arbetsområde är den eller de platser där arbeten ska utföras av den försäkrade för utförande av entreprenad.

- Alla ytterdörrar ska vara låsta.
- Fönster ska vara stängda och reglade inifrån när ingen befinner sig på kontoret eller i bostaden.
- Dörr till container ska vara låst med låsbom och hänglås av lägst klass 3.
- Nyckel får inte förvaras eller vara försedd med uppgift så att obehörig kan avgöra vart nyckeln går.
- Finns det anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckel till bostaden måste berörda lås omedelbart bytas.
- Om egendomen på grund av sin storlek inte kan förvaras i låst utrymme, ska egendomen låsas fast med låsutrustning av lägst klass 3 (SSF).
- När dator inte förvaras på ordinarie kontor eller i bostaden ska den vara låst med ett av SSF rekommenderat datorlås. Nyckel till datorlåset får inte förvaras på samma ställe eller i närheten av datorn.

Om säkerhetsföreskriften inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

C1.1.6 Högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp är 1 basbelopp. Har försäkringstagaren flera fordon försäkrade är ersättningsbeloppet högst 2 basbelopp, oavsett antal fordon.

C1.1.7 Självrisk

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

C1.2 Förares egendom

C1.2.1 Försäkringen omfattar förarens medförda egendom (dock ej pengar eller värdehandlingar) som under arbetstid skadas eller förloras genom

- stöld (polisanmälan krävs)
- brand
- trafikolycka

Denna försäkring gäller dock inte om ersättning utgår från annan försäkring.

C1.2.2 Högsta ersättningsbelopp är 25 % av basbeloppet.

C1.2.3 Vid stöldskada är självrisk 5 % av basbeloppet. Vid annan skada gäller försäkringen utan självrisk.

C1.3 Oljeskada på egen egendom

C1.3.1 Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av olja från försäkrat fordon eller försäkrad cistern och som drabbar egendom tillhörig försäkrad. Som egendom räknas även mark, sjö, vattentäkt och vattendrag. Med cistern avses behållare med volym av högst 10 000 l, belägen utomhus ovan jord utan anslutning till oljepanna eller liknande.

C1.3.2 Försäkringen gäller inte för

- skada på cistern eller rörsystem
- utrunnen brandfarlig vätska
- skada till följd av normalt och beräknligt spill
- skada i den mån ersättning kan utgå genom brand-, vatten-, ansvars- eller cisternförsäkring eller enligt trafikskadelagen.

C1.3.3 Säkerhetsföreskrift

Föreskrift utfärdad av myndighet i avsikt att förebygga eller begränsa skada ska följas.

Om säkerhetsföreskriften inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

C1.3.4 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är högst 1 basbelopp per skada.

C1.3.5 Självrisk

Självrisk 10 % av basbeloppet vid varje skada.

C2 Ansvarsförsäkring

C2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade) för skada orsakad i tjänsten.

C2.2 För vilken verksamhet gäller försäkringen

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som riktas mot försäkrad i verksamhet som utförs med försäkrat fordon. Arbete som har direkt samband med den verksamheten omfattas också. Exempelvis att föraren går ut ur fordonet och utför en åtgärd för hand som inte kan eller ska utföras med fordonet.

C2.2.1 Begränsning

För följande verksamheter är skyddet begränsat;

- byggnads- och rörlägningsarbete
- spontning och pålning
- sprängningsarbete
- rivningsarbete

omfattas endast om arbetet utförs i samband med arbete som utförs med fordonet och ersättningen för de begränsade verksamheterna inte överstiger 5 basbelopp per uppdrag.

C2.2.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- lantbruksverksamhet
- muddringsverksamhet
- gruvsdrift
- besprutning eller bepudring
- verksamhet där försäljning av varor sker.

C2.3 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden. Vid miljöskada gäller försäkringen för skada som upptäckts under försäkringstiden.

C2.4 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i Norden.

C2.5 Vad försäkringen gäller för

C2.5.1 Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom försäkringstagarens verksamhetsområde.

Om försäkringen gör undantag för sak- eller personskada gäller försäkringen inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

C2.5.2 Försäkringen omfattar också skadeståndsskyldighet för personskada och sakskada samt ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler, som består i eller är en följd av

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö, vattentäkt eller annat vattenområde, grundvatten samt mark, byggnad, anläggning eller anordning,
- ändring av grundvattennivån,
- rök, sot, damm, ånga, gas eller annan luftförorening,
- buller,
- skakning,
- värme, lukt eller ljus,
- annan liknande störning.

Miljöskada som består i eller är en följd av oförutsedd förändring av grundvattennivån, omfattas av försäkringen om skadan upptäcks under försäkringstiden och inom två år efter utförandet av arbetet.

C2.5.3 Oljeskada på annans egendom

Vid skada på annans egendom genom oförutsedd utströmning av olja från försäkrat fordon, eller cistern ägd eller disponerad av försäkringstagaren, lämnas ersättning för skadekostnad som inte överstiger 1 basbelopp även om skadeståndsskyldighet inte föreligger.

Med cistern avses behållare med volym av högst 10 000 l, belägen utomhus ovan jord utan anslutning till oljepanna eller liknande.

C2.5.3.1 Försäkringen gäller inte för

- skada på cistern eller rörsystem
- utrunnen olja
- skada till följd av normalt och beräknligt spill
- skada i den mån ersättning kan utgå genom brand-, vatten-, ansvars- eller cisternförsäkring eller enligt trafikskadelagen.

C2.5.3.2 Säkerhetsföreskrift

Föreskrift utfärdad av myndigheter i avsikt att förebygga eller begränsa skada ska följas.

Om säkerhetsföreskriften inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller utebli enligt Allmänna Villkor Konsument.

C2.5.4 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkats eller åläggs att betala och som denne inte kan få av motpart eller annan
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig utge.

Försäkringen omfattar kostnader för skäligen räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade skulle ha vidtagit åtgärder tidigare för att förhindra skadan.

C2.5.5 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan leda till skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäligen. Försäkringen gäller inte för kostnader för skydds- och förstärkningsåtgärder - inte heller för åtgärder som vidtagits under arbetets gång - som kan anses nödvändiga med hänsyn till arbetets art och omfattning eller riskerna för omgivningen.

C2.6 Vad försäkringstagaren ska göra om han krävs på skadestånd

1. Du ska snarast anmäla kravet till oss, dock senast inom 6 månader. Underlåtenhet att anmäla skadan inom 6 månader leder till att rätten till ersättning faller bort.
2. Försäkringstagaren ska följa våra anvisningar.
3. Försäkringstagaren ska genast underrätta oss om han blir instämnd till domstol.

Följer försäkringstagaren inte dessa anvisningar kan skälig del av vad som utgivits till den skadelidande återkrävas. Om försäkringstagaren utan vår tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss. Om försäkringstagaren vid rättegång inte följer våra anvisningar blir domen inte bindande för oss.

C2.7 Vad försäkringen inte gäller för

C2.7.1 Levererad produkt

Försäkringen gäller inte för

- skada på produkt som den försäkrade levererat om skadan består i eller är en följd av fel, brist eller defekt hos produkten
- skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt
- skada orsakad av asbest, formaldehyd eller PCB (polyklorerade bifenyler, kemisk produkt som marknadsförs under ett stort antal varumärken)
- skada genom att levererad kemisk produkt eller levererat läkemedel inte förhindrat, avbrutit eller påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts
- skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att fel, brist eller defekt i produkten inte upptäckts
- med skada på levererad produkt förstås här även skada som beror på att den levererade produkten måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp i samband därmed måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

Försäkringen gäller inte heller för

- det avtalade värdet av den levererade felaktiga produkten. I levererad produkt ingår värdet av i leveransavtalet ingående montage- och installationsarbeten, konstruktioner, råd och anvisningar som är utförda eller utarbetade eller avsedda att utföras eller utarbetas av den försäkrade
- kostnad för information med anledning av fel, defekt eller säkerhetsbrist i levererad produkt
- kostnad för reklamation, undersökning, återtagande, omleverans, prisavdrag, täckningsköp eller hävning
- kostnad som den försäkrade svarar för vid fullgörande av leveransavtalet, såsom avhjälpande av fel, återmontering eller annan sådan kostnad

C2.7.1.1 Vissa kostnader vid ingrediens- och komponentkada

Vid ingrediens- och komponentkada gäller försäkringen inte för skadeståndsskyldighet för minskning eller bortfall av produktion eller omsättning, avbrottsförlust, utebliven vinst, vite eller annan ekonomisk följdförlust och inte heller för försenings- eller forceringskostnad.

C2.7.2 Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

C2.7.3 Miljöskada

Försäkringen omfattar inte miljöskada som den försäkrade kan bli ansvarig för

- i egenskap av byggherre,
- till följd av verksamhet på egen fastighet,
- genom åtagande utöver AB 04 eller annan allmän bestämmelse utfärdad av branschorganisation.

Försäkringen omfattar inte miljöskada som

- vid försäkringens ikraftträdande var känd eller borde vara känd av företags- eller driftledning eller
- har sina orsaker i sådana omständigheter att den försäkrade eller dennes driftledning borde ha insett att skada skulle komma att inträffa.
- består i eller är en följd av förändring av grundvattennivån om skada inträffar senare än två år efter utförandet av det skadeorsakande arbetet.

Försäkringen gäller inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med tillämplig sprängmetod.

C2.7.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

C2.7.5 Trafik med motordrivet fordon

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålls i landet i fråga och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lag gäller eller
- när det används inom tävlingsområde

när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.

C2.7.6 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande

Försäkringen gäller inte för

- skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter,
- sakskada orsakad genom segel- eller maskindrivna skepp och båtar eller genom kollision med av dessa bogserade föremål eller kassuner,
- pontoner, pontonkranar, mudderverk, eller bogserande föremål

när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av farkosten.

C2.7.7 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom, lyfter, transporterar eller förvarar
- omhänderhar för att i serie tillverka, bearbeta eller ihopsätta, såvida inte skadan drabbar enbart enstaka exemplar,
- omhänderhar för försäljning.

Försäkringen gäller inte heller om skada på sådan egendom inträffar sedan egendomen avlämnats eller återlämnats.

C2.7.8 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har handlat eller underlåtit att handla i medvetande om att detta innebar betydande risk för att skada skulle inträffa.

C2.7.9 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte.

C2.7.10 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada. Med arbetsskada avses här alla skador som orsakas arbetstagare på grund av arbete, i samband med arbete eller under arbete.

C2.7.11 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

C2.7.12 Böter, viten och straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, viten eller straffskadestånd (punitive damages), miljöskyddsavgift eller annan liknande ersättning.

C2.8 Säkerhetsföreskrifter

Entreprenadarbetet ska anpassas till förhållandena på arbetsplatsen samt till byggnader, anläggningar och annan egendom i grannskapet.

Den försäkrade ska iaktta

- att av myndighet utfärdade bestämmelser efterlevs
- att anvisningar följs - exempelvis byggnad eller byggnadsdel ska utföras enligt gällande byggnorm och branschregler. Med byggnorm avses de regelverk som vid tiden för utförandet var gällande exempelvis Svensk Byggnorm (SBN), Boverkets Byggregler (BBR) och branschregler
- att arbetarskyddsstyrelsens anvisningar följs
- att de föreskrifter som meddelats av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada följs.

C2.8.1 Markarbete

Vid sprängning, pålning, spontning, schaktning, grävning, packning och borrhning ska förbesiktning (syneförrättning) ske av byggnad och anläggning i grannskapet som enligt erfarenhet normalt löper risk att skadas. Förbesiktningens protokoll ska upprättas och kompletteras med erforderliga fotografier. Förbesiktigad egendom ska efter arbetets slutförande utan dröjsmål efterbesiktigas. Nödvändiga åtgärder ska vidtas för att förhindra skada.

Vid sprängningsarbete ska dessutom röktrycksprovning av skorstensstock utföras genom skorstensfejarmästares försorg.

Vid brunnsborrningsarbete ska för- och efterbesiktning ske av byggnad som är belägen närmare borrhypunkten än fem meter. Även vid längre avstånd ska byggnad besiktigas om denna enligt erfarenhet normalt löper risk att skadas.

Brunnsborrningsarbete ska inte utföras närmare byggnad än fyra meter.

Har säkerhetsföreskrifterna inte följts lämnas endast ersättning för skada i den mån skadan anses ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits.

Har säkerhetsföreskrift avseende för- och efterbesiktning inte följts lämnas endast ersättning för skada som genom tillförlitlig utredning visas ha uppkommit som en följd av markarbetet. Det åligger den försäkrade att tillhandahålla sådan utredning.

C2.8.2 Grundvatten

Vid arbeten där grundvattennivån kan påverkas ska erforderliga undersökningar göras före arbetets genomförande för att fastställa grundvattennivån och dessutom ska nivån följas under arbetets gång. Nödvändiga åtgärder ska vidtas för att förhindra skada.

Har säkerhetsföreskrifterna inte följts lämnas endast ersättning för skada i den mån skadan anses ha inträffat även om säkerhetsföreskriften hade iakttagits.

Har säkerhetsföreskriften för undersökningar inte följts lämnas endast ersättning för skada som genom tillförlitlig utredning visas ha uppkommit som en följd av förändringen av grundvattennivån. Det åligger den försäkrade att tillhandahålla sådan utredning.

C2.9 Försäkringsbelopp

Dina Försäkringars åtagande att betala skadestånd inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är vid varje skada begränsat till 10 Mkr. För samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår begränsas åtagandet till 20 Mkr. Inträffar flera skador till följd av ett och samma fel skall dessa anses som en skada och vid beräkning av högsta ersättning skall samtliga dessa skador hänföras till det försäkringsår då den första skadan inträffade. Ersättningen är sålunda begränsad till ett försäkringsbelopp, nämligen det för en skada angivna högsta ersättning som gällde då den första skadan inträffade. Detta upphäver inte övriga förutsättningar enligt villkoren såsom att skadan skall omfattas av försäkringen även när den inträffar.

Vid ren förmögenhetsskada är högsta ersättning 1 miljon kronor per försäkringsår.

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, lyfter eller transporterar i andra fall än de som är undantagna under C2.7.7 Omhändertagen egendom, lämnas vid varje skada ersättning med högst 150 kronor per kilogram dock högst 200 000 kronor per skada. För samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår lämnas ersättning med högst 1 Mkr.

** Här avses enbart utrednings- och förhandlingskostnader för arbete som utförs av andra än Dina Försäkringars personal.*

C2.10 Självrisk

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

Vid skada på ledningar eller kablar i mark, som uppkommit genom grävning eller återfyllning, tillkommer en extra självrisk på 10 % av basbeloppet, utöver den i försäkringsbrevet angivna självrisken. Vid skada på kabel eller ledning i mark som skadats genom användning av så kallad kabelborste gäller försäkringen med normal självrisk.

Vid skada genom sprängning tillkommer en extra självrisk på 10 % av basbeloppet, utöver den i försäkringsbrevet angivna självrisken.

Vid sakskada som orsakats genom brandfarliga heta arbeten är självriskens 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp. Med brandfarliga heta arbeten menas svetsning, skärning, lödning, isolering, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Vid ren förmögenhetsskada är självriskens 10 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

C3 Transportansvarsförsäkring för grovkörslor

C3.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade) för skada orsakad i tjänsten.

C3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för transporter som har påbörjats under försäkringstiden.

C3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

C3.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar de försäkrades ansvar enligt VTL, Lagen om inrikes vägtransport eller CMR-konventionen, Convention relative au contrat de transport international de marchandise par route.

Efterfordon enligt Lagen om vägtrafikdefinitioner, betraktas enligt denna försäkring som gods.

Grovkörslor är grus, sten, makadam, jord, betong, rundvirke, flis, jordbruksprodukter i lös vikt, såsom spannmål, foder, betor, potatis, ärtor etc.

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger självriskens, åtar vi oss att:

- Betala frakt, tull och andra kostnader som försäkringstagaren kan åläggas återbetala med stöd av art 23:4 i CMR eller i § 32 i Lag om inrikes vägtransport.
- Utredda om skadeståndsskyldighet föreligger.
- Förhandla med den som kräver skadestånd.
- Föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denna inte kan få av motpart eller annan.
- Betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att betala.
- Ersätta dig för skäliga merkostnader upp till högst ett basbelopp som kan uppkomma vid vidaretransport av gods till mottagaren när transporten har avbrutits genom trafikolycka, maskinhaveri eller tekniskt fel på fordonstillbehör.
- Ersätta skäliga bärgnings-, rengörings- och städkostnader på olycksplatsen samt på fordonet och eventuell destruktionskostnad i samband med godsskada upp till högst ett basbelopp vid varje skada. Detta gäller endast då ersättning inte kan betalas av annan eller ur annan försäkring.

C3.5 Vad försäkringen inte gäller för

C3.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för förlust eller skada:

- Som försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har vållat genom uppsåt eller grov vårdslöshet.
- Som har uppkommit under lagring och magasinering, även om en dylik åtgärd varit nödvändig för transportuppdragets slutförande, såvida inte annat särskilt avtalats.
- som beror på slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll av fordonet.
- Som har förorsakats av att fordonets eller lastens högsta tillåtna dimensioner har överskridits.
- Som har förorsakats av att fordonets lastförmåga har överskridits.
- På temperaturkänsligt gods om skadan är en följd av att transporten skett med transportmedel eller lastbärare som inte särskilt konstruerats och utrustats för transport av sådant gods. I den mån godset under transporten omlastas eller i övrigt blir föremål för mellanlagring ska motsvarande gälla för lagringsutrymmet.
- Om försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har fört fordonet utan att ha giltigt körkort.
- Om försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har gjort sig skyldig till rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel än alkohol. Försäkringen gäller dock om han kan göra sannolikt att skadan har uppkommit oberoende av detta.
- Då försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, använt fordonet för olovlig transport av gods.
- Vid transporter där varken lastning eller lossning har skett i Sverige med mindre att försäkringsgivaren har givit sitt uttryckliga tillstånd till transporten i fråga.
- Som försäkringstagaren är skyldig att ersätta enligt 33 § respektive 36 § VTL.

- Om försäkringstagaren transporterar gods i strid mot lagar och förordningar och andra föreskrifter som gäller för transport av gods på den plats eller mellan de platser där transporten företas, utgår ingen försäkringsersättning. Detta gäller dock inte om försäkringstagaren visar att han inte kände till eller borde ha känt till de aktuella reglerna.

C3.5.1.2 Undantag vid CMR-transporter

Vid CMR-transporter omfattar försäkringen inte ersättningskyldighet:

- enligt bestämmelserna i CMR art 11 p 3,
- som har förorsakats av att föreskrifterna i CMR art 7 p 3, rörande vissa uppgifter i fraktsedel, inte har följts, samt
- till följd av utökat åtagande enligt CMR art 24 eller 26.

C3.5.2 Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte ersättningskyldighet avseende:

- a) Kontanter, värdepapper och dyrbarheter varmed avses obligationer, reverser och andra värdehandlingar, bearbetade och obearbetade ädla metaller, ädelstenar, pärlor, juveler samt föremål med högt konstnärligt värde eller samlarvärde.
- b) Växter och levande fisk.
- c) Personligt lösöre.
- d) Postförsändelser.

C3.6 Självrisk

Självriskens framgång av försäkringsbrevet.

C3.6.1 Särskild självrisk

I följande fall är självriskens 50 procent av basbeloppet:

- Vid nederbördsskador när godset inte har varit tillfredsställande täckt.
- Skada som har orsakats av bristfällig rengöring av lastutrymme.
- Godsets kollision i höjdlid.
- Vid förlust eller stöld av gods som av fraktföraren levererats utan kvittens.
- Vid förlust eller stöld efter utlämnande av gods till fel mottagare.
- Vid stöld av eller ur fordon. Kan försäkringstagaren visa att något av följande krav är uppfyllda ska istället självriskens enligt försäkringsbrevet tillämpas:
 - att fordon vid annat uppehåll än då lastning och lossning pågår, parkerats på plats med särskild bevakning,
 - hållits låst och under ständig uppsikt av fordonets förare eller den han satt i sitt ställe, eller
 - att fordonets lastutrymme utgörs av låst skåp samt att i övrigt med hänsyn till omständigheterna tillbörlig aktsamhet iakttagits och skäliga åtgärder för att förebygga tillgrepp av fordon och/eller gods vidtagits.

C4 Rättsskyddsförsäkring - verksamheten

C4.1 Vem försäkringen gäller för och vilken verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren, dennes arbetstagare och andra medförsäkrade i tvist som har direkt samband med den försäkrade verksamheten enligt C2.2 – C.2.2.2.

C4.2 När försäkringen gäller

C4.2.1 Tvist under försäkringstiden

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft, under förutsättning att försäkringen då har varit gällande under en sammanhängande tid av minst två år. I denna tid får inräknas tid då samma slags rättsskyddsförsäkring funnits gällande i annat bolag. Om försäkringskyddet inte varit gällande under en sammanhängande tid av två år när tvist uppkommer, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under försäkringstiden samt att försäkringen gällt vid tidpunkten för tvistens uppkomst.

C4.2.2 Tvist efter försäkringstiden

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under försäkringstiden samt att inte längre tid än tio år förflutit sedan dessa händelser eller omständigheter inträffade. Tiden tio år räknas från det att ombud anlåtats.

C4.3 Var försäkringen gäller

C4.3.1 Tvist

Försäkringen gäller i tvist med motpart som har hemvist inom Norden.

C4.3.2 Brottmål

Försäkringen gäller för vårdslös gärning inom Norden.

C4.3.3 Tvist i skattemål

Försäkringen gäller för i skattemål i Sverige.

C4.4 Försäkringsbelopp och högsta ersättning

Försäkringsbeloppet är 5 basbelopp. Försäkringsbeloppet utgör högsta ersättning för ombuds- och rättegångskostnader vid tvist. Högsta ersättning för samtliga tvister som uppkommer under samma försäkringsår är 25 basbelopp. Kan den försäkrade i en och samma tvist få ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag, begränsas ersättningen så att den tillsammans med ersättningen från övriga försäkringar uppgår till högst 5 basbelopp.

C4.5 Självrisk

Vid varje skadetillfälle tillämpas i försäkringsbrevet angiven självrisk.

C4.6 Vad försäkringen gäller för

C4.6.1 Ombuds- och rättegångskostnad

Försäkringen ersätter nödvändig och skälig ombuds- och rättegångskostnad i tvist eller brottmål som försäkrad inte kan få betald av staten, motpart eller annan. Försäkringen gäller endast för kostnad som uppkommer under den tid försäkrad biträds av ombud enligt avsnitt C4.8.2 Val av ombud.

C4.6.2 Tvist

Med tvist förstås att ett framställt krav helt eller delvis avvisats.

C.4.6.2.1 Tvist utan rättegång

Försäkringen gäller för försäkrads egen ombudskostnad i tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt, fastighetsdomstol, miljödomstol eller statens va-nämnd i Sverige eller motsvarande instanser i övriga nordiska länder. Prövas tvisten först i annan instans, exempelvis kronofogdemyndighet, arrendenämnd eller hyresnämnd, betalas endast kostnad som uppkommer efter sådan prövning.

C4.6.2.2 Tvist med rättegång

Försäkringen gäller för försäkrads egna ombuds- och rättegångskostnad och sådan motpartskostnad som denne efter domstols prövning ålagts att betala i tvistemål som anges i avsnitt C4.6.2.1 Tvist utan rättegång, nämnda domstolar och i efterföljande prövning i hovrätt eller Högsta domstolen. Försäkringen gäller även för hyres- eller arrendetvist som prövas vid Svea hovrätt.

Träffas förlikning under rättegång gäller försäkringen för ombuds- och rättegångskostnad som försäkrad åtagit sig att betala motpart, under förutsättning att det är uppenbart att försäkrad skulle ha ålagts att betala rättegångskostnad med högre belopp om tvistemålet prövats av domstol. Som rättegångskostnad anses även kostnad för medlare som är förordnad enligt 42 kap rättegångsbalken. Försäkringen gäller även för tvist angående skadestånd som prövas inom ramen för brottmål, där den försäkrade är målsägande.

C4.6.2.3 Tvist med skiljeförfarande

Försäkringen gäller för kostnad för skiljeförfarande om tvisten utan sådant förfarande skulle ha prövats av i avsnitt C4.6.2.1 Tvist utan rättegång, nämnda domstolar. Ersättning lämnas för försäkrads egna kostnader och sådan motpartskostnad som denne efter skiljemännens prövning förpliktats utge, dock inte för ersättning till skiljemännen.

C4.6.3 Brottmål

Försäkringen gäller för ombudskostnad för försvar av den försäkrade där denne misstänks eller åtalas för vårdslös gärning.

C4.6.4 Tvist i skattemål

Försäkringen gäller för nödvändig och skälig ombudskostnad i länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrade verksamheten.

C4.6.5 En eller flera tvister

En tvist föreligger när

- två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist,
- försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund,
- flera tvister enligt 14 kap rättegångsbalken handläggs eller skulle kunna handläggas gemensamt i rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen,
- flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

C4.7 Vad försäkringen inte gäller för

C4.7.1.1 Vissa tvister

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärende

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3 § första stycket rättegångsbalken (så kallade småmål), Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet.
- som rör sådan av den försäkrade bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljölagstiftning kallas miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lagstiftning åberopas eller inte,
- när försäkrad begär eller för talan om tillstånd, godkännande eller liknande, om saken prövas av fastighetsdomstol eller vattendomstol,
- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare, exempelvis tvist gällande provision, arbetstvist eller liknande,
- som avser fordran eller annat anspråk som överlåtit på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom,
- som grundar sig på försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande,
- som avser skadestånd eller annat anspråk riktat mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om brott eller åtal för brott som kräver grov oaktsamhet eller uppsåt för straffbarhet,
- enligt marknadsföringslagen,
- som avser ersättningsanspråk mot försäkrad som kan omfattas av ansvarsförsäkring,
- som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost,
- där försäkrad är konkursgäldenär eller part i ackordsförhandling utan konkurs eller part i förfarande som gäller företagsrekonstruktion,
- där försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak prövad, Sådant intresse anses exempelvis inte föreligga om rättshjälpnämnden på denna grund avslagit ansökan om statlig rättshjälp eller beslutat att rättshjälp ska upphöra.
- som har samband med köp eller försäljning av fastighet,
- som gäller försäkrad som ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt som inte är försäkrad i bolaget,
- om frågan om rättsskydd kan vänta till dess en annan rättslig angelägenhet, där anspråket stödjer sig på väsentligen likartad grund, har avgjorts (så kallade pilotmål),
- som uppkommit mellan företag inom samma koncern, företag som omfattas av detta försäkringsavtal eller mellan delägare som omfattas av detta försäkringsavtal.

C4.7.1.2 Eget arbete mm

Försäkringen ersätter inte

- kostnad som avser försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle,
- kostnad för ombuds resor utanför Norden,
- kostnad för verkställighet av dom, beslut eller avtal,
- bokföringskostnad,
- avgifter, räntor, skattetillegg, viten eller böter.

C4.7.1.3 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnad på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud,
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarigt försumligt,
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att utfå ersättning av motpart,
- krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts efter prövning av domstol.

C4.7.2 Brottmål

Försäkringen ersätter inte ombudskostnader när

- den vårdslösa gärningen betecknas som grov,
- brottmålet till någon del avser uppsåtlig gärning,
- gärningen kan anses gjord med uppsåt även om uppsåt inte utgör en förutsättning för straffbarhet,
- brottmålet avser gärning eller underlåtenhet enligt skattebrottslagen.

Kan den som åtalas för grov vårdslös gärning visa att åtalet lagts ner eller genom lagakraftägande dom visa att han blivit frikänd eller dömts endast för vårdslös gärning lämnas ersättning för ombudskostnader för dennes försvar.

C4.7.2.1 Eget arbete mm

Försäkringen ersätter inte

- kostnad som avser försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle,
- kostnad för utredning om innehållet i utomnordisk rätt,
- kostnad för ombuds resor utanför Norden,
- kostnad för verkställighet av dom, beslut eller avtal,
- bokföringskostnad,
- avgifter, räntor, skattetillegg, viten eller böter.

C4.7.2.2 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnad på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud,
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarigt försumligt,
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att utfå ersättning av motpart,
- krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts efter prövning av domstol.

C4.7.3 Tvist i skattemål

C4.7.3.1 Vissa skattemål

Försäkringen gäller inte för tvist i skattemål avseende

- skattebrott,
- skönstaxering,
- arvs- och gåvoskatt,
- huruvida skatt eller avgift har inbetalts till myndighet,
- eftertaxering såvida inte den försäkrade, efter prövning i allmän förvaltningsdomstol, kan visa att han fullgjort sin uppgiftsplikt på ett riktigt sätt,
- fastighetstaxering,
- köp eller försäljning av aktier eller liknande andelsbevis,
- moms.

C.4.7.3.2 Eget arbete mm

Försäkringen ersätter inte

- kostnad som avser försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle,
- bokföringskostnad,
- avgifter, räntor, skattetillegg, viten eller böter.

C4.7.3.3 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnad på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud,
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt.

C4.8 Åtgärder vid skada

C4.8.1 Anmälan om skada

Skada (tvist) ska anmälas och ersättningskrav framställas till bolaget så snart som möjligt, dock senast tre år från tvistens uppkomst respektive den händelse som tvisten grundar sig på.

Anmäls skadan senare är bolaget fritt från ansvar. Försäkrad anses ha fått kännedom om skadan när ombud anlitas i tvist.

C4.8.2 Val av ombud

Vid tvist ska försäkrad anlita ombud innan talan väcks i domstol. Är tvist sådan att den enligt avsnitt C4.6.2.1 Tvist utan rättegång, först ska prövas av annan instans, ska ombud anlitas senast när sådan tvist överklagas.

Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som ställs på ett ombud enligt det lands lag där processen drivs och antingen vara

- advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå eller
- annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

Ombudet, bolaget och försäkrad har rätt att begära prövning av ombudets lämplighet hos Sveriges Försäkringsförbund. Förbundets beslut är rådgivande.

Vid tvist gällande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader mellan ombud, som är ledamot av Sveriges advokatsamfund eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, och bolaget ska prövning ske hos Ombudskostnadsnämnden. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning. Övriga ombud och försäkrad har rätt att begära prövning av skäligheten i arvode och övriga kostnader hos Försäkringsförbundets nämnd för rättsskyddsfrågor. Ombudet och försäkrad förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

C4.8.3 Kostnadsräkning

Av ombudets kostnadsräkning ska framgå vilka åtgärder ombudet har vidtagit samt tidsåtgång för dessa åtgärder med motivering för uppkomna sakkunnigkostnader. Med kostnadsräkning ska lämnas upplysning om resultatet av tvisten samt bifogas dom eller förlikningsavtal.

C4.9.1 Beräkning av ersättning

Ersättning lämnas för

- kostnader enligt avsnitt C4.6 med avdrag för
- kostnader enligt avsnitt C4.7
- självrisk enligt avsnitt C4.5 och med hänsyn till
- försäkringsbelopp enligt avsnitt C4.4.

C4.9.2 Betalning av ersättning

Ersättning betalas till försäkrads eget ombud för försäkrads egna ersättningsbara kostnader enligt avsnitt C4.6 Vad gäller försäkringen för, samt avsnitt C4.7 Vad gäller försäkringen inte för, när ärendet slutredovisats, i den mån försäkringsbeloppet inte tagits i anspråk av motpart genom verkställighet av dom eller liknande förfarande. Om försäkrad blir eller riskerar att bli ersättningskyldig till flera, har bolaget rätt att fördela resterande del av ersättningen.

Särskilda bestämmelser utöver vad som sägs i Allmänna Villkor Konsument

Framkallande av försäkringsfall

Med ändring av punkten "Framkallande av försäkringsfall" är bolaget inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Försäkringsförmedlares medverkan

Med försäkringsförmedlare förstås förmedlare enligt Lagen om försäkringsförmedlare samt förordningen om försäkringsförmedlare. Är försäkring tecknad genom skriftligt befullmäktigad försäkringsförmedlars medverkan har denne samma upplysningsplikt som försäkringstagaren om förhållanden som ligger till grund för försäkringen och bolagets ansvar begränsas som om uppgifterna lämnats av försäkringstagaren. Försäkringsförmedlaren övertar bolagets informationsplikt gentemot försäkringstagaren i och med att försäkringsförmedlaren mottagit information från bolaget.

Återkallas förmedlarfullmakten helt eller delvis ska försäkringstagaren genast meddela det bolag som utfärdat försäkringen om detta.

Överlåtelse av fordran till Trafikförsäkringsföreningen

Bolaget kan till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald premie.

Anmälan av skada

Skada ska anmälas till bolaget utan dröjsmål. Dessutom ska den som begär ersättning

- vid stöld eller annat tillgrepp eller försök till sådant brott, inbrott, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända intyg härom till bolaget
- vid skada som inträffat under transport på annat transportmedel anmäla skadan till transportföretaget
- lämna specificerat krav på ersättning
- om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa bolaget om detta
- på begäran av bolaget lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan.

Twist om egendomsvärde

Vid twist om värdet av skada på egendom ska på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enats om annat. Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Han ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd.

Den försäkrade skall betala 50 % av värderingsmannens arvode. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som bolaget erbjudit, betalar bolaget värderingsmannens hela arvode.

Dammgenombrott

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammgenombrott.

Skada vid krig eller liknande händelser

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Försäkringen gäller dock i vissa fall. Förutsättningarna är

att skadan hänt utanför Sverige och inom tre månader efter oroligheternas utbrott

att fordonet fanns i det drabbade området före utbrottet och oavbrutet fram till den dag då skadan hände samt

att den försäkrade inte deltagit i händelserna, inte fungerat som rapportör eller liknande och inte låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål.

Under samma förutsättning betalar bolaget dessutom

- genom *räddningsförsäkringen* nödvändiga merutgifter för hemresa
- genom *stöldförsäkringen* förlust av fordonet på grund av att det konfiskerats eller måst lämnas kvar vid evakuering eller internering.

Vid skador där trafikskadelagen är tillämplig gäller trafikförsäkringen.